

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 216.

V Ljubljani, v petek 20. septembra 1889.

Letnik XVII.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Vladni listi ne morejo dosti nahvaliti sedanje vlade, katera edina od vseh dosedanjih vodi pravo politiko realnih interesov. Vse, kar se je poprej delalo, ni vse toliko vredno, kolikor se je pod sedanjim banom izvelo. A bilo bi tega še več, da ni te nesrečne opozicije, ki vedno draži in zanoveta ter vlado in narod v delu zaustavlja. Najdrzoviteje pa je to, da si ti ljudje vmišljajo, kakor da je vse to le njihova dobra volja, če kaj storé, a ne dolžnost. Vsaka vlada je menda vezana, da skrbi za napredek naroda, in to jej mora biti prva dolžnost, saj so vlade za narod postavljene, da ga vodijo, in vendar ne obratno.

Pisanje vladnih listov more sicer mnoge za-
slepiti, da veruje, kar oni pišejo; če pa stvar malo bolj natanko razgledamo, vidimo, da na Hrvatskem ni pravega napredka v gmotnem pogledu. Naredilo se je sicer mnogo cest, ki so narodu gotovo koristne; tudi se je sezidalo mnogo železnic, ter se še vedno delajo, v kakšno korist narodu in s kakšnimi sredstvi, bilo je že govorjeno v „Slovenec“. Ali kakšne so naše reke, od katerih ni nobena vrejena; koliko imamo močvar, od katerih se ni še nobena izsušila, pač pa je moral narod plačati do 300.000 gl. za propale osnove za izsušenje lonjskega polja. Zakaj naši vladni listi o tem ne pišejo, namreč o osušenju močvar in o reguliranju rek? Lahko je zidati železnice iz krajiških fondov, pa jih potem proglaševati za državne, ali težko je regulirati reke in izsušiti močvare z domačimi dohodki, ki se bodo po novi nagodbi zopet precej skrčili.

Da ni pri nas pravega gmotnega napredka, nego pravo nazadovanje, dokazujejo tudi vključeni dolgovi našega naroda od prve nagodbe z Ogersko

do sedaj. L. 1868. je bilo vključenega dolga na posestvih v Hrvatskeji in Slavoniji 32,165.425 gld., leta 1879. so dosegli ti dolgovi že množino od 55,461.321 gld., a pet let kasneje že 89,569.562 gld. Teda danes izza pet daljnih let iznašajo ti dolgovi ogromno svoto čez 116,000.000 gld.

Ali v istem razmerju kakor dolgovi rasli so tudi davki. L. 1869. so iznašali direktni davki v provincijalnej Hrvatski 2,179.183 gld., l. 1879. pa že 4,354.781 gld. A ravno toliko so iznosili tudi ne-direktni davki. L. 1885. so pa vsi davki že presegli svoto od 10,000.000 gld. Ako se k temu prištejejo še drugi podatki kot: vojaška taksa, pritožbe od ostavščin, deželne in občinske naklade, more vsakdo lahko presoditi, da so to preogromni davki, katere bi težko prenašal naprednejši narod, nego je hr-vatski, za katerega se je vedno tako malo skrbelo.

Sicer veliki dolgovi in davki niso pri vsakem narodu enako merilo. Francozi imajo velike dolgove in tudi velike davke, pa so pri vsem tem vendar bogati, kajti njihovi dohodki se ne potrošijo samo za činovnike, vojsko, državne dolgove, nego tudi za kulturne in gospodarske svrhe, kar je pa pri nas ravno narobe. Zatorej je pri nas gospodarstvo tako slabo razvito; ono celó v mnogih strokah nazaduje. Po statističnih podatkih je imela Hrvatska l. 1869. 194.293 glav goveje živine, a l. 1884. le 179.159, tedia 17.134 manje. Konj je bilo 1869. l. 258.858, a l. 1884. le 217.120, tedia za 41.000 manje. Posebno velik nazadek pa je pri svinjah, katerih je bilo 1869. l. 750.713 glav, a l. 1880. samo 468.503, tedia za 282.660 manje. To je prav žalostno znamenje, kajti Hrvatska je bila od nekdaj zemlja, od koder se je živina izvozila, in zdaj opažamo tako velik nazadek. Z vsem tem se gotovo vladni listi ne bi mogli pohvaliti, da narod napreduje. Pa kaj more še biti, ko se bodo vse zadruge počasi raz-

vrgle, ko bode davek še vedno rasel, in ko se bode gledalo, kakor do zdaj, da se le davek plača, a za napredek gospodarstva pa, če se stori kaj ali ne. To so gotovo slabi vzgledi, a še žalostnejši so, če pomislimo na novo finančialno nagodbo z Ogersko, po katerej bo Hrvatska gotovo zopet prikračena. Vendar o tem v drugem dopisu.

Dvanajsti občni zbor nemškega cecilijanskega društva v Briksenu

od 10.—12. septembra t. l.

(Izvirno poročilo.)

(Dalje.)

Med tem se vsedeta blizu mene dva Italijana; menila sta se o navzočih gospodih (Nemcih) in se povoljno o njih zunanosti in vedenji izraževala. Sedaj pripeljejo slepega moža, visoke postave, črnih las in brk, simpatičnega obraza; moj sosed skoči in mu hiti naproti, rekoč: „Signor Botazzo, — bienvenuto!“ — Čital sem to ime že večkrat v ita-lijanskem listu „Musica sacra“, v Milanu izhajajo-čem. Da bi se prepričal, je li došlec oni (kompo-nist) skladatelj in profesor muzike v Padovi, vprašam vrnivšega se soseda Italijana, ali je ta oni znameniti Botazzo? Odgovori mi: da. Na to se mi on sam razodene — kot Terrabugio, skla-datelj in profesor muzike v Milanu in ob enem lastnik lista „Musica Sacra“.

Na potu iz Ale v Trident sem že bil spoznal A. De Santi-ja, S. J., najtemeljitejšega pisatelja o reformi cerkvene glasbe med Italijani (glej nje-gove izvrstne članke v „Civiltà cattolica“), zato sem bil prav vesel, da mi je bila sreča tako mila, spo-znati italijanske glasbenike.

Med živahnim razgovorom teče nam čas, saj smo bili vsi enih mislij, enih sre, enega navdušenja

LISTEK.

Pismo z Bleda.

Dragi Pere!

Predno odidem v Zagreb, vreči hočem še ka-
tero na list za Tebe, dragi Pere. Gotovo se bodeš začudil, ko dobiš pismo mesto z Dobrne z Bleda. Premenil sem zadnje dneve pred svojim odhodom načrt potovanja. Dobro veš, da mi je bilo zelo všeč na Dobrni, kjer bi bil rad ostal. Tam imaš krasno naravo, vrlo duševno hrano, a dobro poskrbljeno tudi za telo. Da si me videl, kako slastno sem užival izvrstne „omelettes aux confitures“ iz vzgledne kuhinje gospe Oroslove, ki je vedno skrbela, da ustreže svojim gostom. Bile so v resnici izvrstne, ali zoprne so mi postale, ko mi je sosed pri mizi pravil, da je pomladi isti Orosel nabiral za nemški „schulverein“. Nisem mogel umiti, kako se sicer spoštovani in po-šteni starina, ki je tam rojen, more vtikati v poli-tiko ter delovati proti svojemu rojstvenemu kraju. Še bolj me je peklo, da je postrežba vsa nemška in da v gostilni poleg mnogih nemških listov ni nobe-nega slovenskega. Ne pride mi na um, da bi moral odstraniti vse nemške liste; naj ima raznovrstne, četudi kitajske, ali v prvi vrsti mora vendar misliti na domače že radi gostov. Ko bi mu kateri sloven-skih gostov to opomnil, gotovo bi se sramoval svoje nehvaležnosti in bi se ne pokoril tujemu vplivu. Iz-govarjati se gotovo ne more, da ljudje nočejo čitati, saj ima vsak boljši Slovenec naročen kak list.

Vesel sem bil, ko sem videl, kako priprosti ljudje radi čitajo poučne in umevno pisane liste kot: „Mir“ iz Celovca, „Gospodar“ iz Maribora, „Domo-ljub“ iz Ljubljane itd.

Kako sem bil vesel, ko sem šel kaj kupit v prodajalnico Braunerjevo in sem bil pozdravljen slovenskim jezikom. On ima tudi jako lepo gostilno, a jaz se nerad premičem.

Obiskal sem za pol dne tudi Rogatec. Ne bodem ti ga opisoval, saj si čul in čital o tem znanem ko-pališči, kamor zahaja mnogo naših ljudi. Šel sem najprvo v bralno sobo, kjer sem našel veliko število časnikov v slovanskih in drugih jezikih. Takoj sem opazil, da je kopališka uprava kozmopolitična. Vsako leto zahajajo sèm vladika Strossmayer, kanonik Rački in drugi odlični Slovani. Ko so nekdaj izrazili željo, naj bi uprava preskrbela tudi „Obzor“, našli so ga na mizi prihodnje leto.

Odtod sem odpotoval na Bled. Ni zastoj pesnik imenoval Bled „zemeljski raj.“ Ko sem se vozil s postaje v Radovljici proti jezeru, obkroženem s hri-bovi in gorami ter krasnimi vilami, bil sem zavzet. Mali otočič sredi jezera s cerkvijo M. božje vzbuja Ti v srci tiho hvaležnost velikemu Stvarniku, ki nas je obdaril s takimi naravnimi krasotami. In ko pri-pogneš koleno pred podobo Marijino, da bi Ti iz-prosila tolažbo v nadlogah, ki Ti tarejo srce, kako olajšan zapustiš prijazno cerkvico!

Ker mi je potekal čas mojih počitnic, moral sem hiteti, da sem videl še Bohinjsko jezero in

izvir Save. Slučajno je šla večja družba, kateri sem se pridružil. Odpeljali smo se rano zjutraj do Bo-hinjskega jezera, ki je dolgo tri četrt ure. Preko livad in bregov vspneš se na pečino, da vidiš, odkod teče Sava, ki nosi bratske pozdrave od Slovencev nam Hrvatom. Vožnja med visokimi pečinami je bila veličastna. V tej ožini Ti brije hladen veter, šumlja bistra Sava, kamor solnce pošilja le redke žarke: vse to se Ti zdi veličastno, kakor da si pri vratih Dantejevega pekla z napisom: „Lasciate ogni spe-ranza, voi ch' entrate.“

Ali takoj zasije solnce pred Teboj in zagledaš krasno podobo. Pečine se ti umaknejo, razširja se pred Tabo dolina s kočami seljakov. Te premembe ustvarjajo Ti ono veličino naravne lepote, ki Ti pre-tresa dušo.

Prelepa je vožnja po jezeru. Na levi strani se Ti vzdiguje visoka gola pečina, na desni dolina z bregovi v lepem zelenilu. Težavna pot je do izvira Save, ako si pri cilju, ni Ti žal truda, ker si za-gledal kraj, odkoder priteče Sava, ki spaja lepe slo-venske pokrajine. Kar nas je Slovanov bilo gori, vsi smo si stisnili roke, solze so zalile oči, ker bro-diti moramo še po tamnih jezerih, da prijadramo do svobode, sloge in jedinstva med razcepljenimi in tlačenimi brati.

Do svidenja!

Tvoj Martin.

N a Bled u, 14. septembra.

za sveto reč, — namreč za cerkveno glasbo. Pri bliži se 5. ura 10. septembra. Veličastno zazvone zvonovi stolne cerkve ter se slovesno razlegajo čez solnčno briksensko dolino, vabeč trumo vdeležnikov k blagoslovu. Kamorkoli se ozreš, povsod vse praznično, veselo, ukaželjno. Celó jasno nebo se raduje, ker je razobesilo svojo modro-višnjevo zastavo Cecilijancem v veselje. S svetimi čuti in željami stopimo v posvečene prostore umetno okrašene stolnice. Pri obilni dnevni luči, ki pada skozi visoka okna in katera prostrano cerkev kakor kak salon razsvetlja, spoznal sem, da so bile ne samo klopi polne, ampak tudi stranski prostori. Poslušalci so se spodobno in pobožno obnašali, (ne tako, kakor pred dvema letoma v Konstancu), dobro vedoč, da je cerkev hiša molitve, in da morajo sv. Cecilije učenci, kot tolmači svetih skrivnostij, kot sodelovalci pri slovesnem bogoslužju, z dobrim vzgledom drugim svetiti. Pevci na koru (kakih šestdeset) so bili oblečeni v bele srajce (rokete), kar sem že na Italijanskem videl in mi je prav všeč.

Pri blagoslovu, s katerim je občni zbor pričel in pri katerem je zbor blagoslov iz neba za svoje težnje in napore prosil, je pel mešani zbor stolne cerkve pod spretno roko prečast. gosp. Ign. Mitterer-ja petglasne litanijske nizozemske mojstra Rinalda de Mel (Musica div. ann. II. fasc. Lit.). Te litanijske so zložene „antifonno“; za vsako invokacijo sledi odgovor: „Prosi za nas!“ kakor že tekst zahteva. Da pa skladba ne postane enolična in dolgočasna, so koralnim napevom vpleteni različni večglasni koščki. Ko sem si prej te litanijske na partituri ogledaval, zdele so se mi prav navadne, in zelo radoveden sem bil, kako bodo Mittererjevi pevci to „suho robo“ prodajali. Ali črka je mrtva, duh je, ki oživlja.

Ko so začeli peti pevci z ono natančnostjo, razločnostjo, izrazom, v patetičnem primernem tempu, z onim elastičnim taktom in z onim pobožnim akcentom, ki je Mittererjevemu koru lasten, tedaj so mrtve note oživele, kot struna čisti glasovi so se razvijali in zlivali v harmonično celoto. Kot hladen dežek je kapljal ton za tonom v pripravljena srca in jim svete čute vzbujal. Tako petje je res cerkveno, lepo, ginjaivo, ob enem umetno in priprosto. Tako moli in prosi sv. cerkev pri litanijah, tako pozdravlja in proslavlja „Kraljico nebes in zemlje“.

Tudi „Tantum ergo“ in „Genitori“, ki se je pri blagoslovu pel, je bila stara skladba, delo španjskega duhovnika Tom. Ludovika da Vittoria, sovrstnika Palestrine, kapelnika v Rimu, umrlega leta 1608. „Tantum ergo“, 4 vovum (Musica div. ann. I. tom. 3, pag. 393), pel se je glasneje in hitreje kot litanijske, slovesno, kakor sploh ta cerkvena himna zahteva. To je bil „laus et jubilatio“, to je, hvalni in slavni spev sv. R. T. na čast, ne pa, kakor se po italijanskih cerkvah večinoma sliši sentimentalni „solo“, na zadnje še kak banditov kor, ki se s solistom prička za umišljene lavorike. „Tantum ergo“ je himna, kako se bo tedaj dala izraziti z enim glasom („solom“)?

Omenim naj še, da je duhovnik-celebrant imel dva asistenta z dragocenima pluvijaloma ogrnjena, in da se je dal blagoslov (najbrž po briksenskem ritualu) dvakrat, in sicer pred litanijami in na koncu, kar se je nam na rimski ritual navajenim čudno zdelo.

Celebrantovo petje je bilo pravilno, namreč „in tono feriali cum clausula minore“ pri posameznih oracijah, pri zaporednih oracijah pa se je samo pri zadnji napravila kadenca v „malo terco“. To omenim zato, ker se na Goriškem in Tržaškem in morda tudi drugod pri litanijah in pri blagoslovu pòje kar vprek „in tono solemni“.

Zadovoljni in oduševljeni zapustimo hram božji. Prva točka je bila dobro izpadla. Mittererjev kor, dasi malo časa sostavljen, skazal se je kot dobro izvežban, vodji pokoren, blagoglasen; z mirnim pa veselim srcem pričakujemo nadaljne produkcije.

Po blagoslovu se podamo v deset minut oddaljeno deško semenišče „Vicentinum“, največje in najkrasnejše poslopje škofijskega Briksena. Pritlična dvorana, ki služi semeniščanom kot gledališče, je bila zborovanju odločena in v ta namen okusno ozaljšana. Zadej pa na odru je stala sredi cvetja in zelenja — podoba sv. Cecilije. Dvorana je sicer velika, ali vseh vdeležnikov ni mogla obseči. Kakor mi je prečast. g. Walchegger, knezoškofov tajnik, pravil, oglasilo se je bilo pri njem 500 vdeleževalcev, a prišlo je oni večer še 130 nenaznanjenih

gostov. K tem pa ne prištevam meščanov briksenskih, ki so se tudi vdeleževali produkcij. Po narodnosti je bilo seveda največ družtenikov Nemcev z južnega Nemškega in z Avstrijskega. Tudi druge narodnosti in dežele, ki ne spadajo k nemškemu cecilijanskemu društvu, poslale so svoje zastopnike, n. pr. slovenski Stajer, Primorsko, Češko, Ogersko, Tridentsko, Italija, Švica, Elzacija, Belgija itd.; celó iz Amerike sta bila dva patra misijonarja. Slovencev je bilo naznanjenih pet, ali prišli so samo štirje, namreč prečast. gg.: Ludv. Hudovernik, mestni kapelan v Celji; vikarja Iv. Kurinčič in Avgust Čargo; dr. France Sedej, profesor z Goriškega.

— Posebno veliko število gostov (okoli petdeset) je poslala sosednja škofija tridentska in pa severna Italija, tako da je občni zbor dobil nenavadno lice, — rekel bi, — nemško-italijansko barvo, kakoršno še nikdar prej. Občni zbor je bil tedaj mejnaroden, — ali bolje rečeno, — katolišk. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. septembra.

Notranje dežele.

K imenovanju Campitellijevemu za *isterskega* glavarja piše „Obzor“: Podpiranje Italijanov v Istri je voda na irredentovski mlin, podpiranje isterskega nemstva pospeševanje pangermanskih sanjarij. Žal! pa vlada tega vzlic britkim skušnjah še ni hotela spoznati, kar dokazuje ravno to imenovanje. Pričakovali smo, da bomo dobili vsaj zmerne Italijana za glavarja, moža, ki je zmožen hrvaščine in slovenščine. Varali smo se. Campitelli je najodločnejši sovrag slovanstva. Imenovanje njegovo ne bo imelo dobrih posledic: vzbudilo bo še bolj strasti, in to pod ministerstvom, ki si je postavilo za načelo poravnanje vseh narodnostnih nasprotij. Kdaj bo vendar dosegel isterski Sloven opravilne zahteve?

Vodje *češke* nemško-liberalne stranke pravijo v svoji izjavi, da so pripravljene pogajati se o spravi, če se razveljavi jezikovna naredba, ki tirja od prosilcev državnih služb znanje obeh jezikov, in pa če se zadržno obljubi, da ne bo nikdar govorice o koronaciji češkega kralja. Z drugimi besedami: Grof Taaffe naj se izneveri popolnoma svojemu programu o ravnopravnosti, ali pa naj odstopi. Ta izjava je tedaj toliko kot odklonitev sprave. Vzlic temu pa piše „Wiener Abendblatt“: „Nenadoma je vse obmolčalo o nemško češki spravi. To pa še ne dokazuje, da je tudi za kulisami vse mirno. Že prihodnje ure lahko prineso vest, da se bo dne 21. septembra (jutri) na Dunaji sešla konferenca obeh strank in vladnih zastopnikov.“ — Neverjetno!

Na *Gališkem*, kakor znano, preti lakota. Namestnik grof Baden je prišel na Dunaj, da se posvetuje s poljedelskim in finančnim ministrom, kaj naj ukrene vlada, da se pomaga gališkim kmetom.

Hrvatska regnikolarna deputacija bo imela dne 25. t. m. sejo, v kateri bodo poročevalci končno poročali o delovanju obeh deputacij. Dotično poročilo se bo potem predložilo deželnemu zboru.

„Magyar Allam“ prša državnega finančnega ministra Kallay-a, zakaj trpi, da *katoliška duhovščina v Sarajevu*, na čelu jej škof Stadler in podpirana od kanonikov Jagatića in Kostića ter mestnega župnika, uganja „panslavistiške spletke“. Tudi Strossmayerjev prihod ima isti smoter. — Nesramna madjarska denunciacija!

Vnanje države.

Kakor znano, poslali so *papežu Leonu XIII.* tudi španjski škofje pismo, v katerem protestujejo zoper G. Brunova slavnost. Sv. Oče je kardinalu Miguelu Raya-y-Ricu, toledskemu nadškofu, odgovoril ter izrazil veselje o sočutji španjskih škofov in tolažil, v katero so mu enake izjave.

V *Srbiji* je zopet začel metropolit Mihael rogoviliti. V rojstveni dan ruskega carja se je po njegovem ukazu v belgrajski stolnici najprvo opravila molitev za carja, potem še le za kralja Aleksandra. Ali je Srbija morda že ruska provinca? Mihael se pa tudi moti, če misli, da ima Bog vé koliko pristašev mej narodom; ravno nasprotno je gotovo, da ima celó smrtno sovražnike, o čemur se je že sam predčera prepričal. Pri Topčiderju so neznani zločinci neposredno, predno je došel niški poljudnajsti vlak, iz šin izruvali žreblje. Stroj se je z veliko silo zaril v zemljo. K sreči pa ni bilo večje nezgode. Znano je bilo vsem ljudem, da se je z napominanim vlakom peljal k pirotski streški slavnosti metropolit Mihael.

Predčerašnji dan kot obletnica združenja *Bolgarije* z vzhodno Rumelijo je minul brez vsakega prevrata. Listi, ki so zoper Bolgarijo rovali z vestjo o proglasitvi neodvisnosti, so ostali na cedilu, in kakor nižje poročano, tudi pri Turčiji niso ničesa dosegli. — „Pol. Corr.“ trdi, da bo ministerski predsednik Stambulov, ako se bo nada gledé ohranitve miru na iztoku potrdila, v kratkem prišel na počitnice na Dunaj. Gotovo je, da bo v kratkem isto storil tudi naučni minister Živkov. — Srbski „Odjek“ pravi, da je umrl Stojanov spravljal bolgarsko politiko na pot, na katero mu ne morejo slediti ostale balkanske države. Stambulov je sedaj

prost, ter je upanje opravilno, da se bo sedaj izvršil prevrat v bolgarski politiki. „Odjek“ s tem meni avstrijski vpliv v Bolgariji. Vse drugače pa sodijo o Stojanovu v njegovi ožji domovini. Po celi deželi so se v vseh cerkvah darovale zanj maše-zadušnice. Princ Ferdinand je Stambulovu poslal brzojavko, v kateri obžaluje izgubo velikega rodoljuba, zvestega uradnika in slavnega pisatelja. Istotako je naznanil tudi pokojnikovi družini svoje in svojega naroda sočutje. Stojanov je bil eden prvih bojevnikov za oprostitev Bolgarije turškega jarma. Ostal je vedno zvest svojim načelom ter se ni premisljal niti trenotek, ločiti se od Cankova in Karavelova, ko je natančneje spoznal njujine nakane. In kar še bolj povzdiguje Stojanova, je to, da je bil mož samook in ga danes vendar njegov narod imenuje ustanovitelja bolgarskega slovstva.

Ruski vrhovni admiral in veliki knez Aleksij Aleksandrovič je odpotoval v Sebastopol, da pregleda vojno pristanišče in odredi one poprave in spopolnitve luke, ki so potrebne za vse „izredne slučajnosti“. — Vsled carjevega povelja bodo prihodnje dni iz inženirjev sestavljene komisije pregledale vse železnice po državi ter posebno presodile množino in kakovost voznega materiala na posameznih progah. Ta ukaz nima vojaškega namena, marveč je le posledica mnogih nesreč, ki so se zadnji čas pripetile na ruskih železnicah. Preiskave morajo biti do konca septembra st. st. končane. — Pregarjanje katoličanov se vedno bolj razvija posebno na ruskem Poljskem ter poganja vedno čudnejše cvete. „Nov. Vr.“ piše: „Rimsko-katoliški vikarij župnije Grzegorz gubernije Kališ, Vincencij Uscinski, je bil na dosmrtno bivanje v samostanu mesta Nove-Mjasto v varšavski guberniji obsojen. Duhovnik ni sam hotel iti v samostan; zaradi tega je dobil predstojnik dotične občine povelje, naj pripelje duhovnika v mesto Kolo. Ko sta že sedela na vozu, prihiteli so župljani ter županu iztrgali jetnika. Pričela se je zaradi tega kazenska preiskava in obravnava. Duhovnik je bil obsojen na dosmrtno prognanje v Sibirijo, štirideset kmetov pa v večmesečen zapor.“

Nemškemu zaveznemu совету so došli že prvi specialni proračuni za l. 1889/90. Kakor trdi „Voss. Ztg.“, ustanovil se bo v ministerstvu zunanjih zadev poleg naselbinsko-političnega tudi poseben in samostojen finančni oddelek. Govori se, da je finančnemu ministru pl. Scholzu za naslednika izbran šlezviško-holstinijski višji predsednik Steinmann. — Sedaj je tudi že uradno naznanjeno, da bo prišel car dne 27. t. m. ter da se bo nastanil v potsdamski „novi palači“. Koliko časa bo ostal v Nemčiji, ni še dognano, a gotovo, da ne manj nego tri dni. — Cesar Viljem se je nasproti trem hanoverskim vojaškim duhovnikom izjavil: „Pričakujem, da bodeta cerkev in šola ugodno vplivali na moje podložnike; pri pouku zgodovine se morata krepkeje naglašati vera in nemstvo; nova in najnovejša doba se pri pouku na korist ostali zgodovini ne smeta kratiti, ker je treba, da mladina zgodaj spozna zmote francoske revolucije in najnovejših prevratnih gibanj.“

Francoski minister notranjih zadev, Constans, je nasproti nekemu sotrudniku lista „Petit Moniteur“ nastopne svoje nazore o bodoči zbornici razložil: „Mi (republikanci) bomo najmanj 320 sedežev pridobili. Takoj po otvorjenju zbornice bo republikanska večina boulangistiške izvolitve razveljavila, stala pa nam bo vzlic temu močna konservativna manjšina nasproti, s katero bomo morali tembolj računati, ker bo tudi mej republikanci večina zmerna. Približanje mej konservativci in republikansko stranko se bo morda takó iavršilo, da se bo iz članov desnice in levice osnovala velika srednja stranka.“ Toda po dosedanjih skušnjah gledé poskusov za osnovanje srednje stranke je minister Constans časnikarja ali pa celo samega sebe opeharil. — Dosedaj se ni nič manj nego 1673 kandidatov prijaviło, to je primeroma trikrat toliko, kolikor je poslaniških sedežev. — Minister Thevenet se je s svojega kandidatnega potovanja nenadoma v Pariz povrnil, Constans pa niti ni zapustil Pariza, čeravno je nameraval predstaviti se svojim volilcem. Iz tega sklepa „Presse“, da vlada smatra položaj za nevaren. Pred vsem se bojé sedaj duhovščine. Vrhovni državni pravdniki so vsem svojim podložnikom razposlali okrožnice s pozivom, naj objavijo vse „prostopke“ duhovnikov. No, v tem oziru naj naznanijo le najprvo ministra Theveta, ki je zakrivil precejšen „prestopok“ z znano okrožnico do duhovščine. — Iz Londona se je razširila novica, da je Boulanger natihoma zapustil svoje bivališče ter odpotoval v Francijo. Kolikor se more soditi po dosedanjih anakih, vlada nima posebnega povoda, da bi bila zadovoljna z volilnim gibanjem. Nedvojno velja, da bodo zopet izvoljeni desničarski vodje, kakor tudi Boulanger in Rochefort. — Pariško društvo civilnih inženirjev je svojim tujim tovarišem na Eifflovem stolpu priredilo banket, pri katerem je Eiffel napil ruskemu carju ter naglašal velike francoske simpatije do ruskega naroda. Napitnici je odgovoril ruski odposlanec Karcev, ki je bil predmet toplih izjav mej živahnimi klici: „Živela Rusija, živela Francija!“

Na *španjskem* je že dlje časa visela v zraku ministerstvena kriza; kakor pa se sedaj kaže, postala je resna. Toliko je anano, da je v odsotnosti ministerskega predsednika Sagaste, ki je v San Sebastianu na počitnicah, sklical minister notranjih zadev, Capdepón, v torek ministerski svet, pri katerem sta se hudo sprijela pravosodni minister

Canalejas in naučni minister Xiquena. Oba sta naznanila svoji ostavki ter se je Capdepónu komaj posrečilo, da sta jih umaknila za toliko časa, dokler se v Madrid ne povrne Sagasta.

Turško ministerstvo se je zadnji čas večkrat posvetovalo, kaj naj stori Turčija glede vznemirjajočih vesti o srbsko-bolgarskem razmerju. Tajiti se ne more, da so poročila posebno ruskih in rusofilnih listov o oboroževanju Bolgarije v turških krogih vzbudila nekako nezaupanje. Toda po zanesljivih informacijah se je ministerstvo prepričalo, da niti srbska niti bolgarska oboroževanja niso ne navadna. Sklenilo je tedaj, da se ne bo več bavilo s to zadevo, ter bo opustilo vsake naredbe v tem oziru.

Kretski generalni gubernator Šakir paša je novo proklamacijo izdal, v kateri s težko kaznijo preti vsem, ki bi vstajnikom dajali orožje in živež ali jim pomagali na begu. Nekaj stotin vstajnikov se je umaknilo v gorovje ter tako uprizarja še nekoliko gibanja. V Selimnu so bajle turški vojaki zopet učinili izgrede. Gubernator je v spremstvu angleškega in francoskega konzula odšel na lice mesta, da prepreči nadaljne nerednosti. — Grški poluurni listi strogo karajo postopanje Šakira paše, ki je ukazal več kristijanov v ječo vreči in jih je mnogo obsodil v prognanstvo. Vzlic tem črnogledim nazorom pa se smatra v Atenah kretske gibanje za dognano.

Izvirni dopisi.

Z dežele, 18. septembra. „Slovenčev“ uvodni članek dné 16. septembra zbudil je v meni žalosten spomin. Ne omenjal bi ga, ko bi se posebno v novjšem času tako rado ne udrihalo po mlajših duhovnikih. Morda kaj koristi, vsekako pa naše ravnanje opraviči.

Bil sem kot drugi kapelan nastavljen v malem mestu. Moj gosp. predstojnik in starejši g. tovariš se nista kaj rada vdeleževala ne veselje v čitalnici, ne kekega javnega shoda, pri katerem je ta ali oni poslanec poročal o svojem delovanju v zbornici. Jaz kot najmlajši sem doma zagovarjal naše prvake in omikano občinstvo, ali moja duhovna tovariša sta rekla, naj le poskusim. „Mlad je še in brez skušnje, kmalu bode isto trdil, kar mi dva zagovarjava.“

Neko godbeno društvo napravilo je v mestu koncert in razposlalo vabila k obilni vdeležbi za dober namen. Kot prijatelj godbe vabil sem svoja tovariša, naj se vdeležita, a nisem dosegel svojega smotra. Šel sem sam k veselici.

Nekako čudno so me pogledali že pri vstopu, vendar so molče sprejeli vstopnino. Med veselico smo se še dobro sporazumeli, a pri zadnji točki so začeli mize prenašati v kót, in ko se je pričela prosta zabava s plesom, ostavil sem molče dvorano. Med vratmi mi pa zadoni porogljivi zasmeh in zaničljiva opomba: f... le ven! Ozrem se, od kod prihaja nepričakovan pozdrav, in tu vidim uradnika — tedaj omikanega človeka — ki mi po najnovejši šegi vošči lahko noč.

Takrat sem še-le spoznal, zakaj se moja tovariša tako izogibljeta javnih shodov in naših veselje, takrat mi je bilo jasno, zakaj se celó moj gosp. predstojnik ni mogel ogreti za „Narodni dom“. Tisti večer se je pa tudi moja „ognjevitost“ za narodno stvar precéj ohladila. In kakor pri meni, tako je morda pri mnogih stanovskih tovariših. Naš denar, naša pomoč proti nasprotnikom sta dobra, a sicer nas odrivajo in zaničujejo povsod. Kdo naj bi imel veselje za narodno stvar?

Iz Srpenice, 18. septembra. Mnogokrat se pripeti, da se kaj malega v cerkvenih orgljah pokvari in da postanejo orglje za čas, dokler se malenkost ne odstrani, nerabljive. Še večkrat pa je treba orglje ubirati. Lastna izkušnja me je poučila, da treba orglje vsako leto več ali manj popravljati, prahu očistiti ter ubirati, ako hočemo dragi instrument dolgo časa ohraniti.

Za take poprave in ubiranje so sevéda naši slovenski, že v inozemstvu znani mojstri, kakoršni so gg.: Goršič, brata Zupana najboljši; toda pomisliti je, da se imenovani mojstri vselej ne morejo pečati z malenkostnimi popravami in ubiranjem orgelj, ker imajo mnogo naročil za nove orglje ter so mnogokrat celó v tujini. Tudi bi stala poprava, izvršena po imenovanih mojstrih, mnogo, ker njim je čas dostikrat denar; to jim nikdo zameriti ne smé.

Pri nas na Primorskem je že mnogokrat cerkvene orglje ubiral in popravljaj g. Janez Lipušček, doma na Pečinah, pošta pri sv. Luciji na Primorskem, in to se mu je toliko posrečilo, da ga smem za omenjeno delo vsem, ki bi ga potrebovali, z mirno vestjo priporočati, osobito zato, ker preprosti,

a zeló vestni in natančni mož dela zeló po nizki ceni ter je z vsem zadovoljen. Ker pa je omenjeni mož tudi spreten v popravljajući stolpnih ur, cerkvenih altarjev, klopi itd. ter so povsod ž njegovim delom zadovoljni; mislim, da storim le svojo dolžnost, ako Lipuščika po poti javnosti priporočam.

Jaz ne delam propagande za nikogar in naj se nikakor ne misli, da hočem s tem priporočilom škodovati našim slavnim mojstrom, katere sam iskreno priporočam za napravo novih orgelj; potrebno se mi je pa zdelo v očigled mnogokrat suhih cerkvenih spenaric to obznaniti.

Daniel Fajgelj,
nadačitelj in skladatelj.

Iz Prage, dné 15. septembra. Na Višegradskem gróbi vršila se je dné 7. t. m. tiha, toda tem pomenljivejša slavnost: polaganje temeljnega kamna k češkemu „Slavinu“, to je ugrobu za pokojne može, zaslužne za narod. Vdeležba bila je mnogobrojna. Prisotni so bili tudi za „Svatobor“ gg.: Černý in V. Vlček, od višegradskega kapitelnja prošt Lenc in kanoniki Kavka, Kočí, Mieka, Motl in dr. Karlach, dalje ustanovnik tega nagróbja gosp. P. M. Fšer in pa dr. Söllner.

V zgradu višegradske cerkve prečital je najprej kanonik dr. Karlach spomeniško listino, koja je potem vložil v ploščevinasto škatuljo in so jo potem zadelali. Vsi prisotniki šli so na to k temeljnemu kamnu nagróbja, kjer je izvrševal prošt Lenc cerkvene obrede in molitve. Po teh obredih izpregovoril v nastopnem lepem govoru te-le besede:

„Neki plemenit član našega naroda žrtvoval je veliko svoto denarjev v ta namen, da se v Pragi ustanovi akademija věd, da bi ta akademija věd postala središče mōž, za vědo zaslužnih in zajedno središče vednostnih njenih namenov. Gotovo gojite vsi v svojem srci željo in iskreno prošnjo, da bi ta akademija věd postala, kar najprej mōči, istina, in da bi v narodu našem raslo število mōž, ki bi negovali vědo, in sicer tisto vědo, koja se ne blesti, temveč ki bi našemu narodu porodila užitek in prospeh. Okolni narodi imajo akademijo věd že davno. Toda oni imajo tudi središča, kamor polagajo k večnemu počitku proslule svoje mōže. V sosedni deželi imajo „Walhallo“, in ondi moremo čitati imena mōž, koji so bili v istini svetovni velikani, toda nasprotno pa tudi mōž, koji povsem niso bili veliki. Pariz ima svoj „Pantheon“; bila je to nekda cerkev, koja je bila odvzeta katoliški cerkvi, toda to je „Pantheon“ — kot viden spomin mōž, ki so se proslavili za francoski narod. Ali ondi so tudi mōžjé, koji so več storili za pohujšanje in popačenje svojega naroda, nego mu koristili s kakimi zaslugami. Mi smo doslej pogrešali tak spomenik.

Kar ukrene naš vrli in nad vse druge plemeniti mōž, poznat po svoji ljubezni do češkega naroda in svoji ljubezni do krščanskega življenja, ustanoviti, da bode postavil tak viden spomenik, ki bode spomin na te mōže, koji so se v češkem narodu z velikimi dejanji proslavili in narod povzdignili. Ta plemeniti mōž je v sedanjem trenóti v naši sredi, in jaz, ki sem člen višegradskega kapitelnja, imam mnogo vzrokov, izraziti mu zahvalo za to, da češki narod vedno tako ljubi, zahvaliti se mu za to, da ljubi to višegradsko goro, odkoder se je razširjala omika po vsi deželi. Želim mu, da bi z lastnimi očmi videl množico teh mōž, ki so tako zaslužni, da se njih spomin tu povelja. Želim tudi, da bi pobožni in plemeniti ustanovnik tega „Slavina“ videl vse te odlične naše mōže jednoč zbrane v nebesih.“

Na to je vložil prošt Lenc krabico s spomeniskim pismom v temeljni kamen, koja je bila zaidana, in zdaj se je pričelo udarjanje na temeljni kamen, kakor je to običajno.

S tem je bila slavnost završena. Požrtvovalni rodoljub in zvesti sin svojega naroda, ki bode to nagróbje ob lastnih troških zgradil in daroval literarnemu društvu „Svatobor“, zove se g. P. Fšer, upok. vrhovni logar, bivši smihovski župan, častni mešan itd.

Načrt k „Slavinu“ izgotovil je in tudi stavbo pod svojim lastnim nadzorstvom vodil nadarjeni češki umetelnik g. A. Wiebl, arhitekt; kamenoseška dela izročena so Jos. Višku, kiparska ali soharska pa prof. na višji obrtni praški šoli, g. Jos. Mandra. Vsi troški so proračunjeni na 26.000 gld.

Konec spomeniške listine pa slove: „Mi pa kot vdeleženci tega slavnostnega trenóta podpisali smo lastnoročno ta spomeniški list, zajedno izražajoč željo, da bi bil ta češki „Slavin“ za vse čase iz-

podbudljiv oznanjevalec poznejšim pokolenstvom, kako imajo sinovi čeških mater po vzgledu svojih prednikov, stoječi zvesto pri Bogu, cerkvi in svoji domovini, z neumorno delavnostjo in neupognjeno vztrajnostjo se truditi za čast in blaginjo svojega naroda.“

Dnevne novice.

(Šolske vesti.) Kakor čujemo, premeščena sta z nižje gimnazije v Kranji g. Pirker na tukajšnjo veliko realko, g. Ivan Franke na tukajšnjo gimnazijo. — Na prvi mestni deški ljudski šoli je sprejetih 431, na drugi pa 585 dečkov.

(Nadvojvoda Ivan) napravil je, kakor poroča „N. Fr. Pr.“, na Reki prav dobro skušnjo kot kapitan.

(Poročila) se bode dné 24. t. m. na Dunaji grofica Helena Taaffe, hči ministerskega predsednika, z baronom Rihardom Mattencloitom.

(Rimski grob.) Včeraj so na Marije Terezije cesti izkopali osmi rimski grob.

(Dramatično društvo) v Ljubljani razpošilja okrožnico, v kateri naznanja, da se pričnó predstave dne 3. oktobra. Predstav bode 30, naročiti se more za 10 predstav skupaj.

(V Metliki) je bila dné 16. t. m. slovesno blagoslovljena in odprta štirirazredna ljudska šola, ki stoji 25.000 gld.

(Shod volilcev) bode v nedeljo dne 22. t. m. popoldne ob 3. uri v Šmarijah v prostorih gosp. Anderluha, kjer bode državni poslanec čast. gospod dr. Lavoslav Gregorec poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

(Na mariborski gimnaziji) je za slovenski oddelek prvega razreda preskušnjo naredilo 45 učencev, nekaj so jih odvrnili.

(Umrli) je dné 17. t. m. po dolgi in mučni bolezni gosp. Janez Schönwetter, c. kr. notar, nekdanji predsednik in podpredsednik ptujske čitalnice, tast znanega slovenskega pisatelja Fr. Hubada. Naj v miru počiva!

(Osuševanje ljubljanskega močvirja.) Minoli ponedeljek so se na vabilo deželnega odbora zbrali gg.: Kot zastopniki dež. vlade svetovalec Dralka, inženér Eipert in okrajni glavar Mahkot; močvirski odbor sta zastopala odbornika Peruci in Remškar; ljubljansko mesto podžupan V. Petričič in odbornik Gogala; deželni odbor pa deželni glavar dr. Poklukar, odbornik Oton Detela, in kot tehniški izvedenec deželni inženér Hrasky. Vsi so se strinjali glede nujnosti dela in konkurence po predloženem načrtu. Deželni zbor bode morda že v tem zasedanju sklenil postaviti o doneskih interesentov v deželi s pridržkom, da bode tudi država s primerno svoto pripomogla pokriti troške.

(Za kranjske ovčarje.) C. kr. kmetijska družba kranjska bode z letošnjo državno podporo za zboljšanje ovčarstva nakupila nekoliko ovnov frizijskega plemena ter jih brezplačno dala takim gospodarjem, ki dokažejo v svoji prošnji, potrjeni od županstva in cerkvenega urada, da a) redijo že več let precejšnje število ovac; b) da je njih kraj ovčarstvu posebno ugoden, in c) da hočejo ovna najmanj tri leta imeti za pleme in ga prepuščati tudi svojim sosedom, kolikor dopušča umno ovčarstvo. Frizijsko pleme je večje od domačega, ima veliko mleka, lepo volno in je neizbirčno za krmo. Prednost imajo ovčarji, ki izdelujejo tudi ovčji sir. Prošnje do 5. oktobra kmetijski družbi.

(Požar.) Dne 14. t. m. je nastal ogenj v Sp. Logu vsled neprevidnosti sester Marije in Katarine Rupe. Zgorelo je 24 hiš, 17 skednjev in več drugih poslopij. Obe sestri ste umrli drugi dan za opečinami.

(Iz Tržiča) se nam poroča: Pri občnem zboru slovenskega bralnega društva dné 15. t. m. so bili izvoljeni gg.: Alojzij Simec, predsednikom; Melhijor Izirec, blagajnikom; Peter Lončar, tajnikom; odborniki: Anton Jeglič, Leonard Klofutar, Albin Strus in Anton Mavec.

(Iz Poreča) se piše „Naši Slogi“: Velikansko je veselje v Izraelu, ker je dr. Campitelli izvoljen deželnim glavarjem. Istorska mesta plavajo v svetlobi in krasoti in glasbe glasovi pojó slavo izvoljenemu. Mestni zastop v Poreču je mešanom dné 16. t. m. razdelil sveče, da razsvetlé mesto na čast dr. Campitelliju, ki je isti večer došel iz Rovinja. Take razsvetljave ne vidi Poreč na rojstveni dan presvetlega cesarja.

(C. kr. štajersko namestništvo) je razpustilo društvo „Slavija“ v Gradci na podlagi § 24. postave z dne 15. novembra 1867.

(Ogenj.) V noči dne 16. t. m. so posestniku Tomažu Čehu v Podvineh pod Ptujem pogorela vsa gospodarska poslopja. Dne 4. t. m. pa je pogorelo v Račjem Francu Žagaveu in Jožefu Vebru. Prvi ima škode 800, drugi 700.

(Napredek v Zagrebu.) V „Obzoru“ čitamo: Hrvatski rodoljub, ki je od l. 1863. bil dvakrat v Zagrebu in je sedaj prišel tretjič, trdi, da je Zagreb sicer gorostasno napredoval v vsakem pogledu, ali tudi — v švabsščini.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. gosp. Josip Atteneder je iz Pilštana za tretjega kapelana premeščen v Celje; na njegovo mesto pride novomašnik čast. g. Fr. Pivec. — V začasni pokoj gredó č. gg.: Jos. Pečnik, kapelan v Celji; Fr. Berglez, kapelan v Dramljah, in Ivan Pajtlar, kapelan pri sv. Lovrencu na koroški železnici.

Raznoterosti.

— Češko šolstvo in židje. Židje, ki vedno kričé, da mora biti novodobna šola brezverska, vzdržujejo na Češkem vendar 96 židovskih verskih šol z nemškim učnim jezikom, in kar je najzanimivejše pri tem, je to, da v 47 nemških šolskih okrajih ni niti ene teh napominanih šol, marveč so vse le v čeških pokrajinah. V Pragi obiskuje javne nemške šole 3610 otrok, in sicer 699 nemških, 1304 čeških in — 1607 židovskih dečkov in deklic.

— Požar. Veliki mlin „Barducci“ v Foggiji (Apulija v Italiji) je dne 14. t. m. pogorel. Škoda znaša 1.200.000 lir. Štirinajststo delavcev je brez kruha.

— Dragocene gosli. V zapuščini v Parizu umrlega mojstra so našli troje gosel, katerih ene, „Stradivari“, so prodali za 25.000 glđ., druge, „Stainerco“, pa za 2800 glđ. Tretje, jako dragocen izdelek slovitega Quarnerija, so v smislu oporoke izročili zbirki instrumentov pariškega konservatorija.

— Iz šole. Nadzornik pl. Schwarzenberg pride v razred, v katerem učitelj ravno razlaga zgodovino. Učitelj vpraša učenca: „Kdo je izumil smodnik?“ — Učenec molči. — Učitelj: „Ali res ne veš tega?... Le spomni se... Sch... Schwa...“ — Učenec: „Pl. Schwarzenberg.“ — Učitelj: „Ni res. Plemeniti Schwarzenbergi so sicer jako spoštovani plemiči ter je njihova rodbina zelo stara, toda — smodnika pa vendar niso izumili.“ — Nadzornik pravi dvakrat: „Hm, hm.“ — ter odide iz šole.

Telegrami.

Budimpešta, 21. septembra. Bolgarska častnika, ki sta bila k včerajšnjim vojaškim vajam dopuščena, generalnega štaba načelnik Petrov in major Marinov, sta imela tudi čast, da sta bila cesarju in nadvojvodam predstavljena.

Praga, 21. septembra. Namestnik Thun je včeraj sprejel namestništveno skupščino in deželni šolski svet.

Belgrad, 21. septembra. Vest, da je imel Pašić v Sofiji uradne posle, se z merodajne strani preklečuje.

Napolj, 21. septembra. Včeraj je elita prebivalstva Crispiju veličastno izjavo priredila. Navdušeno pozdravljeni Crispi je izjavil, da bo vedno z narodom in za narod, ako bo to tirjala prostost domovine.

Madrid, 21. septembra. Oddelek španske mornarice bo v soboto došel v Tanger, da tirja zadoščenje. Sploh pa se smatra oropanje španske ladije za slučajno ter se pričakuje, da bo sultan nemudoma dal zadoščenje.

Za popravo starinske kapelice pri sv. Petru na Trebelnem so dosedaj darovali:

(Dalje in konec.)

Prenos 305 glđ. 08 kr.	
Č. g. Karol Hofer, župnik na Čatežu	1 " "
Jožef Gerčar, župnik pri sv. Trojici	1 " "
J. Škofje, župnik v Zaplani	1 " "
Feliks Zavodnik, vikar v Novem mestu	1 " "
Jakob Porenta, kapelan v Leskovcu	1 " "
Jernej Zupaneč, kapelan v St. Ruperta	1 " "
Matej Pintar, kapelan v St. Ruperta	1 " "
Ant. Nemec, kapelan v Senčurji	1 " "
Jan. Virant, župnik v Mokronogu	1 " "
Anton Nado, pos.	1 " "
Frane Nahtigal, krojač	1 " "
Anton Penč, pos. Podturnom	1 " "
Martin Kotnik, zasebnik	1 " "
Martin Metelko, pos. na Brezovci	1 " "
Janez in Andrej Brezovar à 1 glđ.	2 " "

Izdajatelj: Matija Kolar.

Fr. Starič ml. in Fr. Starič st. pos. à 1 glđ.	2 " "
Ant. Povše, pos. na Trebelnem	1 " "
Anton Povše, usnjar v Mokronogu	1 " "
Jan. Pletersček, gostilničar v Mokronogu	1 " "
Anton Tratar, gostilničar v Mokronogu	1 " "
Jos. Šircelj, trgovec v Mokronogu	1 " "
Mici Pizmaht v Mokronogu	1 " "
J. Bizjak, usnjar v Mokronogu	1 " "
Neža Beretič iz Trebelnega	1 " "
Jera Žagar iz Trebelnega	1 " "
J. Škerjanec, pos. iz Trebelnega	1 " "
J. Debevec, pos. iz Trebelnega	1 " "
Jože Kocjan, pos. iz Trebelnega	1 " "
Jan. in Jože Zorč, pos. iz Trebelnega à 1 glđ.	2 " "
Fr. Fine iz Mokronoga	1 " "
L. Kramarček, godec	1 " "
Alojzij Sular iz Mirne	1 " "
Mihail Schleipach, pos. iz Vel. Loke	1 " "
Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Trebnjem	1 " "
I. Verhovšek, trgovec	1 " "
Jos. Milač, c. kr. poštar v Zagorji	1 " "
Ant. Piškur iz Trebelnega	1 " "
Matija Zeleznik iz Trebelnega	1 " "
I. Kotnik, trgovec iz Mirne peči.	1 " "
Ant. Virant, trgovec iz Novega mesta	1 " "
Ant. Jare, trgovec iz Novega mesta	1 " "
Martin Fik iz Težke vode	1 " "
Ant. Windischer, župan iz Kandije	1 " "
Jan. Penc, pos. iz Stopič	1 " "
Anton in Janez Kušan, podobarja à 1 glđ.	2 " "
Jan. Adamič, pos. iz Blata	1 " "
Fr. Novak, pos. iz Gerčevja	1 " "
Vesela družba	7 " 10 "
Jože Lukek in Ant. Maurer, kupa à 50 kr.	1 " "
P. Petrič in Fr. Jelenec, žandarja à 50 kr.	1 " "
Gospodičini: M. Bizjak in L. Bahar à 50 kr.	1 " "
Andrej Hafnar, Anton Jankovič, I. Zarabee, Jože Pišter in Urša Okoren à 50 kr.	2 " 50 "
Terezija Mikliš iz Statenberka	1 " "
Za trske od obrezanega lesa dobil	2 " 30 "

Vsega skupaj je torej 371 glđ. 98 kr.
Stroškov je bilo dosedaj 354 " 95 "

Ostane torej prebitka 17 glđ. 03 kr.

Umrli so:

17. septembra. Liza Zoppič, posestnikova žena, 54 let, Kolodvorske ulice 24, kap. — Marija Streiner, gostija, 80 let, Hrenove ulice 5, pleur. exudat.

18. septembra. Franca Ovsenik, šivilja, 63 let, Karlovska cesta 14, vsled raka. — Blaž Medved, dninar, 62 let, Kravja dolina 11, vsled raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomeri v mm	teplomera po Celziju			
7. a. jut.	737-8	1-4	brezv.	megla	
19. 2. u. pop.	735-3	15-2	sl. zap.	del. jasno	0-00
9. u. zveč.	735-7	7-4	sl. jzap.	jasno	

Srednja temperatura 8-0° za 5-8° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

20. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 50 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	84 " 55 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 40 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 45 "
Akcijske avstr.-ogerske banke	915 " "
Kreditne akcije	307 " "
Francoski napoleond.	9 " 50 "
Cesarski cekini	5 " 60 "
Nemške marke	58 " 52 1/2 "

Zahvala.

Moj ranjki mož Jožef Dobrave se je pred štirimi leti pri zavarovalnici „The Gresham“ v Londonu s 5000 glđ. za slučaj smrti na mojo korist zavaroval.

Glavni zastopnik tega zavoda v Ljubljani, gospod Gvido Zeschko, mi je takoj zavarovano glavnicco brez vsakega odbitka izplačal — za kar mu radostno javno izrekam najtoplejšo zahvalo. Vsakemu, ki hoče prihodnost svoje družine za vsak slučaj zavarovati, priporočam najnujnejše ta zavod.

Lj. ško, dne 11. septembra 1889.

(1)

Terezija Dobrave.

Tuji.

18. septembra.

Pri *St. Nikolaj*: Kohnberger in Raiman z Dunaja. — Ed. Gessler, trgovec, z Dunaja. — Talzer iz Kočevja.

Pri *St. Nikolaj*: Freisinger, tovarnar, iz Trsta. — Prasehnikar iz Katonika.

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislími vodami, katere imajo navadno le prsto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska

kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurim boleznim, protinu, kamencu v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusni dr.-jev: Garroda, Biswanger, Cantanija, Urea so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnokislíh, usedlin izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kot okrepilnoča pijača z vinom ali sadnimi sokli in sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v obliki prijetljivega.

Kopališče Radensko.

Kopanje v stalni in v joklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovališča po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravateljstva.

Kopališče Radenci blizu Ljutomer.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (49)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Svojim dragim duhovnim tovarišem, od katerih mi ni bilo mogoče osebno se posloviti, kakor tudi svojim trebanjskim prijateljem in vsem tamšnjim župljanom še enkrat srčno zakličem:

Z Bogom! Na veselo svidenje!

(1)

Anton Nemec.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

ELBAHNSBACH,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4. priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleichen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najbijeje naribane in bolise nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

ZABAVI IN POUKU.

Iz tega po jeden kvart na mesec.

DOM in SVET

Za celo leto 2 gl. Za pol leta 1 gl.

ZABAVI IN POUKU.

Ravnokar je izšla in se dobiva v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani knjižica z naslovom:

Duhovna lekarna

za vse,

ki hočejo večno živeti.

Nemški spisal

dr. Ernest M. Müller, škof linski.

Poslovenil Fr. Zbašnik, župnik.

Da spoznajo Slovenci vrednost te knjižice, naj bode omenjeno, da je bil drugi natis, prirejen v nemškem jeziku v 4500 iztiskih, razprodan v teku šestih mesecev. Pred nekoliko tedni izšel je že tretji natis.

Cena 20 kr., po pošti 2 kr. več.